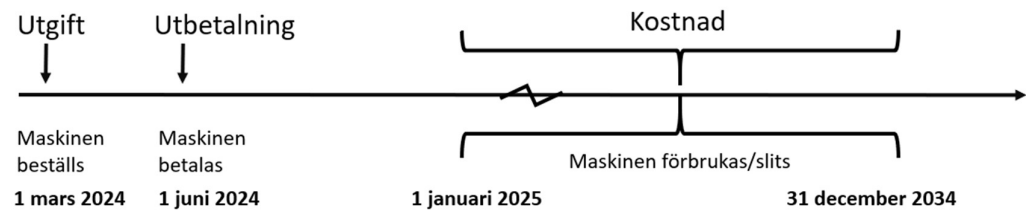

Lösningsförslag: Tentamen - Försäkringsredovisning (MT7035), 26 november 2025

Uppgift 1 (max 20 poäng)

- a) Dessa siffror motsvarar inte alltid den ekonomiska verkligheten på ett bra sätt och kan därför behöva justeras. Se exempelvis föreläsningsanteckningar Dag 3.
- b) Se föreläsningsanteckningar Dag 2.
- c) Se föreläsningsanteckningar Dag 1.

d)

Ingående BR			
Likvida medel (ink. kontanter)	1000	Eget kapital	910
Maskiner	190	Långfristiga skulder	230
		Kortfristiga skulder	50
Summa tillg.	1190	Summa eget kap. & skuld.	1190
RR			
Personalkostnader	200	Försäljning	500
Avskrivningar	50		
Finansiella kostnader	20		
Resultat	230		
	500		500
Utgående BR			
Likvida medel (ink. kontanter)	1230	Eget kapital	1140
Maskiner	140	Långfristiga skulder	230
		Kortfristiga skulder	0
Summa tillg.	1370	Summa eget kap. & skuld.	1370

Uppgift 2 (max 20 poäng)

Livförsäkring (AD)

Vi tänker oss ett fondförsäkringsbolag där försäkringstagarna sparar regelbundet för att – vid en överenskommen ålder – få sitt tillgodohavande utbetalt. Inga andra försäkringar finns i bolaget – det vill säga inga traditionella sparförsäkringar, riskförsäkringar eller tilläggsförsäkringar.

Vi analyserar bolagets redovisning för juridisk person (lagbegränsad IFRS) under ett kalenderår.

Vi har följande information:

- Premieinkomst under året var SEK 1 000m.
- Fondvärdet var SEK 10 000m vid årets början. Den kapitalavkastning som tillfaller försäkringstagarna består dels av värdeförändring i fondvärdet, som var SEK 800m under året, och dels av utdelning på fondandelar, som var SEK 500m.
- Bolaget tar ut en årlig avgift på fondvärdet, som uppgick till SEK 100m under perioden, och en avgift på 2% av inbetald premie.
- Årets (ordinarie) utbetalningar var SEK 200m (betalas ut från fondvärdet).
- Under tiden fram till den överenskomna utbetalningsåldern omfattas försäkringen av ett dödsfallsskydd motsvarande 125% av fondvärdet (det betyder följande: vid dödsfall får de efterlevande det aktuella fondvärdet plus ytterligare 25%, som försäkringsbolaget skjuter till). Utbetalningar på grund av dödsfall uppgick till SEK 50m under perioden, varav bolaget bidrog med SEK 10m (tillskjuten risksumma).
- Den totala riskpremien under året var SEK 20m, för att täcka det 25%-iga dödsfallsskyddet.
- För att täcka periodens avkastningsskatt på SEK 60m tar bolaget ut en avgift av motsvarande belopp, som dras från fondvärdet vid ingången av varje kalenderår.
- Faktiska driftskostnader för perioden var SEK 100m.
- Bolaget har en post "Förutbetalda anskaffningskostnader" (DAC) på balansräkningen. Postens belopp vid årets början (som avser tidigare aktiveringar) var SEK 190m. Den delen skrivs av med SEK 30m under året. Årets aktivering är SEK 30m. Den delen skrivs av med SEK 10m under året.
- Bolagets likvida medel är investerade på bankkonto. Vid årets början uppgick deras värde till SEK 1 000m och avkastningen var SEK 30m under perioden.
- Föregående årets resultat var SEK 20m.
- Ingen återförsäkring har tecknats och vi bortser från eventuella kapitalförvaltningskostnader och fondrabatter (kick-backs).

a. (12 p)

Ställ upp balansräkningar enligt lagbegränsad IFRS vid början och vid slutet av året med användning av den lagstadgade uppställningsformen. Ange, utöver respektive posts namn, den i uppställningsformen angivna numreringen på åtminstone nivå två (exempelvis "B.I" eller "HH.II").

Dela upp posten "AA Eget kapital" i underposter "AA.VI Balanserad vinst eller förlust" och "AA.VII Årets resultat".

Innan vi kan ställa upp balansräkningen behöver vi utveckla fondförsäkringsåtagandet (fondvärdet), kassa och bank samt förutbetalda anskaffningskostnader under perioden:

Utveckling av fondförsäkringsåtagande (fondvärdet)

Ingående fondförsäkringsåtagande (fondvärde) vid början av året	F0	10 000
Värdet förändring av fondandelar	+ ΔV	800
Utdelning på fondandelar	+ Utd	500
Premieinkomst	+ P	1 000
Premieavgift	- AvgP	-20
Fondavgift	- AvgF	-100
Skatteavgift	- AvgT	-60
Positiv riskpremie	- RP	-20
Utbetalningar vid kontraktens slutdatum (fondvärdet)	- ΔU	-200
Utbetalningar på grund av dödsfall (fondvärdet)	- ΔR	-40
Utgående fondförsäkringsåtagande (fondvärde) vid slutet av året	F1	11 860

Utveckling av kassa och bank

Ingående kassa och bank vid början av året	KB0	1 000
Värdet förändring av bolagets egna pengar	+ ΔV	30
Premieavgift	+ AvgP	20
Fondavgift	+ AvgF	100
Skatteavgift	+ AvgT	60
Positiv riskpremie	+ RP	20
Utbetalningar på grund av dödsfall (tillskjuten risksumma) för kontrakt med	- RS	-10
Skatt	-T	-60
Driftskostnader	- Dr	-100
Utgående kassa och bank vid slutet av året	KB1	1 060

Utveckling av förutbetalda anskaffningskostnader

Ingående förutbetalda anskaffningskostnader vid början av året	DAC0	190
Aktivering	+ DAC - Akt	30
Avskrivning	- DAC - Avs	-40
Utgående förutbetalda anskaffningskostnader vid slutet av året	DAC1	180

Nu kan vi ställa upp balansräkningarna:

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Början av perioden	Slutet av perioden
D.2 Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk / Fondförsäkringar	10 000	11 860
G.II Andra tillgångar / Kassa och bank	1 000	1 060
H.II Förutbetalda anskaffningskostnader	190	180
SUMMA TILLGÅNGAR	11 190	13 100
EGET KAPITAL; AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
AA.VI Eget kapital / Balanserad vinst eller förlust	1 170	1 190
AA.VII Eget kapital / Årets resultat	20	50
EE.2 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk	10 000	11 860
SUMMA TILLGÅNGAR	11 190	13 100

b. (4 p)

Ställ upp en resultaträkning enligt lagbegränsad IFRS för året, med hänsyn till förutbetalda anskaffningskostnader enligt nettoredovisningsmodellen. Använd den lagstadgade uppställningsformen. Ange, utöver respektive posts namn, den i uppställningsformen angivna numreringen på åtminstone nivå två (exempelvis "II.3" eller "III.8").

Resultaträkning (nettoredovisning)

II TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

1 Premieinkomst	20
4 Övriga tekniska intäkter	180
5 Försäkringsersättningar	-10
8 Driftskostnader	-110
13 Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	80

III ICKE-TEKNISK REDOVISNING

2 Livförsäkringens tekniska resultat	80
3a Kapitalavkastning, intäkter	30
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	110
12 Skatt på årets resultat	-60
14 Årets resultat	50

c. (4 p)

Dela upp årets resultat i följande fyra delar:

- Riskresultat
- Kostnadsresultat
- Investeringsresultat
- Skatteresultat.

Riskresultat	10	= 20 -10
Kostnadsresultat	10	= 20 + 100 -110
Investeringsresultat	30	= 30
Skatteresultat	0	= 60 -60
Resultat efter bokslutsdispositioner och skatt	50	

Uppgift 3 (max 20 poäng)

Livförsäkring (AD)

Bokför nedan affärshändelser enligt internationella redovisningsregler för försäkringsavtal (IFRS 17) med hjälp av följande kontoplan. Använd 'debit' och 'kredit' vid konteringen.

Balansräkning

A.1	Kassa och bank	Cash and bank
L.1.1	Skuld för återstående försäkringsskydd - nuvärdet av framtida kassaflöden	Liability for remaining coverage - present value of future cash flows
L.1.2	Skuld för återstående försäkringsskydd - riskjustering	Liability for remaining coverage - risk adjustment
L.1.3	Skuld för återstående försäkringsskydd - avtalsenlig marginal	Liability for remaining coverage - contractual service margin

Resultaträkning

1.1	Försäkringsintäkter	Insurance revenue
1.2	Kostnader för försäkringstjänster	Insurance service expenses
2.1	Avkastning på tillgångar	Investment return
2.2	Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal	Insurance finance income or expenses

Konteringen genomförs enligt följande principer:

- Balanskonton
 - Ökning av en tillgång och minskning av en skuld bokförs i debit.
 - Ökning av en skuld och minskning av en tillgång bokförs i kredit.
- Resultatkonton
 - Kostnader bokförs i debit.
 - Intäkter bokförs i kredit.

a. (3)

Den 1 januari 2025 säljer bolaget ett tvåårigt försäkringsavtal. Avtalet redovisas enligt den generella modellen (general measurement model). Ingen premie har betalats ännu, men avtalet tas upp för redovisning eftersom försäkringsskyddets löptid (coverage period) börjar samma dag. Du beräknar skuld för återstående försäkringsskydd (liability for remaining coverage), som är en del av den framtida försäkringstekniska avsättningen (insurance contracts liability), och kommer fram till följande belopp:

Nuvärdet av framtida kassainflöden	-250
Nuvärdet av framtida kassaflöden	186
Riskjustering	20
Avtalsenlig marginal	44
Skuld för återstående försäkringsskydd	0

(En sidokommentar: i praktiken kommer denna bokning, som en praktisk förenkling, genomföras vid rapporteringsperiodens slut i stället för vid avtalets försäljningstidpunkt. För denna uppgift bokar vi däremot vid försäljningstidpunkten.)

b. (3)

Senare samma dag betalar försäkringstagaren den avtalade premien på SEK 250. Du beräknar en ny skuld för återstående försäkringsskydd, som nu tar hänsyn till att de framtida förväntade kassaflödena har förändrats i och med att premien precis har betalats:

Nuvärdet av framtida kassaflöden	186
Riskjustering	20
Avtalsenlig marginal	44
Skuld för återstående försäkringsskydd	250

c. (2)

Under året gör bolaget, genom banköverföring, en försäkringsutbetalning till försäkringstagaren på SEK 90, som ett resultat av det avtalade försäkringsskyddet.

d. (12)

Den 31 december 2025 beräknar du återigen nuvärdet av framtida kassaflöden, vilket resulterar i ett belopp på SEK 108. Samtidigt tar du fram en förändringsanalys, där ingående balans motsvarar beloppet i deluppgift b ovan:

Nuvärdet av framtida kassaflöden (ingående balans)	186
Förväntade kassaflöden under perioden	-100
Förändrad uppskattning av förväntade återstående kassaflöden	-10
Effekt av ett års mindre diskontering	9
Förändrad diskonteringsränta	3
Nuvärdet av framtida kassaflöden (utgående balans)	88

Denna affärshändelse kräver ett flertal bokningar. (Notera att den förändrade uppskattningen av återstående kassaflöden är relaterad till framtida tjänster och därmed justerar den avtalsenliga marginalen.)

Uppgift	3(a)	3(b)	3(c)	3(d)	3(d)	3(d)	3(d)
Date	Time 0	Time 0+	Under året	Time 1	Time 1	Time 1	Time 1
Event	Avtalet tecknas	Premien betalas	Utbetalning görs	Förväntade kassaflöden under perioden	Förändrade framtida kassaflöden	Effekt av ett års mindre diskontering	Förändrad räntekurva
Balansräkning							
A.1 Kassa och bank		D 250	C -90				
L.1.1 Skuld för återstående försäkringsskydd - nuvärdet av framtida kassaflöden	D 64	C -250		D 100	D 10	C -9	C -3
L.1.2 Skuld för återstående försäkringsskydd - riskjustering	C -20						
L.1.3 Skuld för återstående försäkringsskydd - avtalsenlig marginal	C -44				C -10		
Resultaträkning							
1.1 Försäkringsintäkter				C 100			
1.2 Kostnader för försäkringstjänster			D -90				
2.1 Avkastning på tillgångar							
2.2 Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal						D -9	D -3

Uppgift 4 (max 20 poäng)

Skadeförsäkring

a.

Under DD Försäkringstekniska avsättningar ska posten 1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker anges.

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker är $7 * 300 \text{ kr} = 2\,100 \text{ kr}$ eftersom det är 7 månader kvar på försäkringsperioden. Alternativt kan den beräknas utifrån att årspremien är 3 600 kr och 5 månaders premie har intjänats, dvs $3\,600 \text{ kr} - 5 * 300 \text{ kr} = 2\,100 \text{ kr}$.

Eftersom premien betalas månadsvis finns det även en premiefordran på de kvarvarande 7 månads betalningarna $7 * 300 \text{ kr} = 2\,100 \text{ kr}$.

De betalningar som har gjorts har även kommit in på försäkringsbolagets bankkonto, Kassa och bank är $5 * 300 \text{ kr} = 1\,500 \text{ kr}$.

Svar: DD.1. Ej intjänade premier och kvardröjande risker är 2 100 kr. Fordran avseende premier är 2 100 kr. Kassa och bank är 1 500 kr.

b.

1. a Premieinkomst $3\,600 \text{ kr} = 12 * 300 \text{ kr}$ (Premieinkomsten bokförs i sin helhet när försäkringen börjar gälla.).

1.c Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker = - 2 100 kr.

Tillsammans ger dessa 1. Premieintäkt = 3 600 kr - 2 100 kr = 1 500 kr.

Inga kostnader har angetts för avtalet vilket ger det tekniska resultatet 1 500 kr för försäkringen.

c.

Trygghem har självbehållet 25 mkr och står endast för denna kostnad, som redan är utbetald.

Återförsäkrare A står för sin layer på 75 mkr. Denna ska delas upp och redovisas enligt utbetalt: $53 \text{ mkr} - 25 \text{ mkr} = 28 \text{ mkr}$ och reserv på $75 \text{ mkr} - 28 \text{ mkr} = 47 \text{ mkr}$.

Återförsäkrare B står för max 150 mkr överskridande 100 mkr, i detta fall $238 \text{ mkr} - 100 \text{ mkr} = 138 \text{ mkr}$, varav inget är utbetalt.

Trygghem ska på balansräkningens skuldsida ta upp DD.3 Avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring total skadekostnad minus utbetalt d.v.s. $238 \text{ mkr} - 53 \text{ mkr} = 185 \text{ mkr}$.

På tillgångssidan ska Trygghem ta upp E.3 Återförsäkrares andel av avsättningen för oreglerade skador 185 mkr. Eftersom hela Trygghems del av skadan redan är utbetald.

Trygghem ska i resultaträkningen under 4. Försäkringssättningar redovisa

4.a.aa Utbetalda försäkringssättningar före avgiven återförsäkring - 53 mkr,

4.a.bb återförsäkrares andel av utbetalda försäkringssättningar $53 \text{ mkr} - 25 \text{ mkr} = 28 \text{ mkr}$.

Vilket ger 4.a Utbetalda försäkringssättningar (för egen räkning/efter avgiven återförsäkring)

4.a.aa+4.a.bb = - 53 + 28 mkr = - 25 mkr

4.b.aa Förändring av avsättning för oreglerade skador (före avgiven återförsäkring) är $-(238 \text{ mkr} - 53 \text{ mkr}) = -185 \text{ mkr}$ (ingående balans är 0).

Detta belopp ska även tas upp med omvänt tecken under 4.b.bb Förändring av återförsäkrares andel av avsättning för oreglerade skador $+185 \text{ mkr}$.

Summan av 4.b.aa och 4.b.bb ger 4.b Förändring av avsättning för oreglerade skador (för egen räkning) 0 kr.

Tillsammans ger det 4. Försäkringsersättningar (för egenräkning) $= 4.a + 4.b = -25 + 0 = -25 \text{ mkr}$.

Återförsäkrarna ska redovisa sina andelar av skadan enligt tabellen nedan:

Balansräkning	Återförsäkrare A	Återförsäkrare B
DD.3 Avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	47 mkr	138 mkr
Resultaträkning		
4. Försäkringsersättningar	- 75 mkr	- 138 mkr
4.a.aa Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	- 28 mkr	0 kr
4.b.aa Förändring av avsättning för oreglerade skador (före avgiven återförsäkring)	- 47 mkr	- 138 mkr

Uppgift 5 (max 20 poäng)

Skadeförsäkring

a.

Vi kan beräkna avvecklingsresultatet som skillnaden mellan ingående och utgående skadekostnad för tidigare skadeår (se Tabell 3.7 i kompendiet): $(8960-9150) + (9750-9450) = -190 + 300 = 110$ tkr.

Svar: Avvecklingsresultatet 2024 är 110 tkr.

b.

Se Palmgren sid 86 och 138. De kostnader som ingår i den tekniska redovisningen är a, b, c och d. Posterna a, b och d ingår i I.7 Drifstkostnader, medan c ingår i I.4 Försäkringsersättningar (I.4.a Utbetalda försäkringsersättningar).

För I.7 Drifstkostnader ställer vi upp enligt Palmgren sid 86 (Provisioner i avgiven återförsäkring förekommer inte då bolaget inte tecknar sådan).

a) Anskaffning	610 tkr
b) Förändringen av Förutbetalda anskaffningskostnader	$220 - 270 = -50$ tkr
d) Administration	3 350 tkr
<i>Summa</i>	<i>3 910 tkr</i>

Resultatposten I.7 Drifstkostnader är således -3 910 tkr.

För b notera att resultateffekten är $-IB + UB = 50$ tkr, då förutbetalda anskaffningskostnader tas upp som en tillgång (H.II; Palmgren sid 62). (UB är den del av årets anskaffningskostnader som hänförs till nästa år och ska dras av, medan IB hänförs till året och ska läggas till).

Svar: I tekniska redovisningen ingår a, b, c och d, där a, b och d ingår i I.7 Drifstkostnader, medan c ingår i I.4 Försäkringsersättningar. I.7 Drifstkostnader är -3 910 tkr.

c.

I.4.a Utbetalda försäkringsersättningar är summan av årets utbetalningar för tidigare och innevarande skadeår samt utbetalda skaderegleringskostnader. Årets utbetalningar är diagonalen i den inkrementella betalningstriangeln, dvs $(8867-8450) + (8909-7630) + 8392 = 417+1279+8392=10088$ tkr. Vi lägger till årets skaderegleringskostnader från b) och får $10088+2240 = 12328$ tkr. I.4.a är alltså -12 328 tkr (då utbetalningar påverkar resultatet negativt).

I.4.b Förändringen i Avsättning för oreglerade skador. Här är ingående balans (IB) ingående ersättningsreserv plus ingående avsättningen för skaderegleringskostnader. Ingående ersättningsreserv är aktuariens skattning av total skadekostnad minus utbetalt vid årsbokslutet 2023, dvs $(8960-8450) + (9750-7630) = 510+2120 = 2630$ tkr. Vi lägger till ingående skaderegleringsreserv och får IB: $2630+780 = 3410$ tkr. På motsvarande vis beräknas UB. Utgående ersättningsreserv är $(9150-8867) + (9450-8909) + (10500-8392) = 283+541+2108 = 2932$. Vi lägger till utgående skaderegleringsreserv, dvs UB är $2932+850 = 3782$ tkr. I.4.b är då $-(3782-3410) = -372$ tkr (UB ger ett negativt tillskott och IB ett positivt tillskott till resultatet).

I.4 Försäkringsersättningar är summan av I.4.a och I.4.b, dvs $-12328+(-372) = -12700$ tkr.

DD.3 Avsättning för oreglerade skador är 3782 tkr. (UB enligt ovan).

Svar: I.4.a -12 328 tkr; I.4.b -372 tkr; I.4 -12 700 tkr; DD.3 3 782 tkr.

d.

Se Palmgren sid 96. Skadeprocenten är Försäkringsersättningar/Premieintäkter, dvs $12700/18772 = 67,7\%$. Driftskostnadsprocenten är Driftskostnader/Premieintäkter, dvs $3910/18772 = 20,8\%$. Totalkostnadsprocent är summan av skade- och driftskostnadsprocenten, dvs $67,7 + 20,8 = 88,5\%$.

Svar: Skadeprocent 67,7%; Driftkostnadsprocent 20,8%; Totalkostnadsprocent 88,5%.